

Bruxelles, 11. veljače 2019.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2017/0294(COD)

5874/1/19
REV 1

ENER 43
COEST 21
CODEC 239

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. dok. Kom.:	14204/17
Predmet:	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina – mandat za pregovore s Europskim parlamentom

Za delegacije se u prilogu nalazi pregovarački mandat za navedeni predmet, kako ga je Coreper usuglasio 8. veljače 2019.

Tekst dodan u Coreperu označen je **podebljanim i podcrtanim slovima**, a izbrisani tekst obilježen je oznakom [...]. Sav prethodno dodani tekst označen je **podebljanim slovima**, dok je izbrisani tekst obilježen oznakom [].

2017/0294 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Direktive 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 194. stavak 2.,
uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,
uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,
u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,
budući da:

- (1) Unutarnjim tržištem prirodnog plina, koje se od 1999. godine postupno uvodi diljem Unije, želi se ponuditi stvaran izbor svim potrošačima u Uniji, bez obzira na to je li riječ o građanima ili poduzećima, stvoriti nove poslovne prilike **i pravedne uvjete tržišnog natjecanja**, postići konkurentne cijene, odaslati učinkovite signale za ulaganja, postići veći standard usluge te doprinijeti sigurnijoj opskrbi i održivosti.

¹ SL C , , str. .

² SL C , , str. .

- (2) Direktivom 2003/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³ i Direktivom 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁴ ostvaren je znatan doprinos stvaranju unutarnjeg tržišta prirodnog plina.
- (3) Ovom se Direktivom nastoje riješiti [] prepreke dovršenju unutarnjeg tržišta prirodnog plina koje proizlaze iz izostanka primjene tržišnih pravila Unije na [] **transportne plinovode** koji vode prema trećim zemljama i iz njih. Izmjenama uvedenima ovom Direktivom osigurat će se da se pravila primjenjiva na [] transportne **plinovode** koji povezuju dvije ili više država članica primjenjuju i na [] **transportne plinovode** unutar Unije koji vode prema trećim zemljama i iz njih. Time će se ostvariti dosljednost pravnog okvira unutar Unije te istodobno izbjeći narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem energetsom tržištu u Uniji i **negativni učinci sigurnosti opskrbe**. Usto, Direktivom će se povećati transparentnost i pružiti pravna sigurnost kada je riječ o primjenjivom pravnom režimu za sudionike na tržištu, a posebno za ulagače u plinsku infrastrukturu i korisnike mreže [].

³ Direktiva 2003/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o zajedničkim pravilima unutarnjeg tržišta prirodnog plina (SL L 176, 15.7.2003., str. 57.).

⁴ Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 94.).

(4) Kako bi se u obzir uzeo dosadašnji nedostatak specifičnih pravila Unije koja se primjenjuju na ☐ **transportne plinovode** koji vode prema trećim zemljama i iz njih, države članice trebale bi moći odobriti odstupanja od određenih odredaba Direktive 2009/73/EZ za takve ☐ **transportne plinovode** koji su na dan stupanja na snagu ove Direktive dovršeni. Relevantan datum za primjenu modelâ razdvajanja osim vlasničkog razdvajanja trebalo bi prilagoditi za ☐ **transportne plinovode** koji vode prema trećim zemljama i iz njih.

(4a) **Plinovod kojim se projekt proizvodnje nafte ili plina iz treće zemlje povezuje s postrojenjem za ☐ preradu ili ☐ s krajnjim obalnim iskrcajnim terminalom unutar ☐ države članice trebalo bi smatrati proizvodnim plinovodom.**

Plinovod kojim se projekt proizvodnje nafte ili plina u državi članici povezuje s postrojenjem za preradu ili krajnjim obalnim iskrcajnim terminalom za pristanak unutar treće zemlje ne bi trebalo smatrati proizvodnim plinovodom za potrebe ove Direktive jer takvi plinovodi vjerojatno neće znatno utjecati na unutarnje energetske tržište.

☐

(4b) **Operatori transportnih sustava trebali bi moći slobodno sklopiti ☐ tehničke sporazume s operatorima transportnih sustava ili drugim subjektima iz trećih zemalja o pitanjima rada i međusobnog povezivanja transportnih sustava, pod uvjetom da je sadržaj takvog sporazuma u skladu s pravom ☐ Unije.**

(4c) *(izmijenjena prijašnja uvodna izjava 5.b)* **Tehnički sporazumi o radu transportnih vodova između operatora transportnih sustava ili drugih subjekata trebali bi ostati na snazi, pod uvjetom da su u skladu s pravom Unije i odgovarajućim odlukama nacionalnog regulatornog tijela.**

(4d) **Ako postoje takvi tehnički sporazumi, ovom Direktivom ne zahtijeva se sklapanje međunarodnog sporazuma između države članice i treće zemlje ili sporazuma između Unije i treće zemlje o radu dotičnog transportnog voda.**

- (5) Primjenjivost Direktive 2009/73/EZ ☐ na ☐ **transportne plinovode** koji vode prema trećim zemljama i iz njih ostaje ograničena na državno područje ☐ **država članica**. ☐ Kada je riječ o odobalnim ☐ **transportnim plinovodima**, ona bi trebala biti primjenjiva na teritorijalno ☐ **more** ☐ države članice **u kojoj se nalazi prvo mjesto priključenja na mreže država članica**.
- (5a) **Postojeći sporazumi sklopljeni između države članice i treće zemlje o radu transportnih vodova mogu ostati na snazi u skladu s pravilima ove Direktive.**
- (5b) ☐ U odnosu na sporazume ili dijelove ☐ sporazuma ☐ s trećim zemljama koji mogu utjecati na zajednička pravila Unije ☐ trebalo bi uspostaviti dosljedan i transparentan postupak kojim bi se država članica, na njezin zahtjev, ovlastila za izmjenu, produljenje, prilagodbu, obnavljanje ili sklapanje sporazuma s trećom zemljom o radu transportnog voda između države članice i treće zemlje. ☐

Tim postupkom ne bi se trebale dovoditi u pitanje odgovarajuće nadležnosti Europske unije i država članica te bi se trebao primjenjivati na postojeće i nove sporazume.

☐

- (5c) **Ako je očito da je predmet sporazuma djelomično u nadležnosti Unije, a djelomično u nadležnosti države članice, nužno je osigurati blisku suradnju država članica i institucija Unije.**

- (5d) **Podsjećajući na to da se mrežna pravila interoperabilnosti i razmjene podataka⁵, mrežna pravila za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sustavima za plin⁶, Odluka Komisije o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina⁷ te poglavlja III., V., VI., članak 28. i poglavlje IX. mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin⁸ primjenjuju na ulazne točke iz trećih zemalja i izlazne točke prema trećim zemljama, podložno odluci relevantnog nacionalnog regulatornog tijela, dok se mrežna pravila o uravnoteženju plina⁹ primjenjuju isključivo na zone uravnoteženja unutar granica Unije.**
- (6) Direktivu 2009/73/EZ trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

⁵ Uredba Komisije o uspostavi mrežnih pravila interoperabilnosti i razmjene podataka (703/2015/EU)

⁶ Uredba Komisije (EU) 2017/459 o uspostavljanju mrežnih pravila za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sustavima za plin i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 984/2013

⁷ Odluka Komisije o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina [2012/490/EU]

⁸ Uredba Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin

⁹ Uredba Komisije o uspostavljanju mrežnih pravila o uravnoteženju plina transportnih mreža (312/2014/EU)

Članak 1.

Direktiva 2009/73/EZ mijenja se kako slijedi:

1. u članku 2. točka 17. zamjenjuje se sljedećim:

(17) „međudržavni spojni plinovod” znači transportni plinovod koji prelazi ili premošćuje granicu između država članica **radi povezivanja nacionalnih transportnih sustava tih zemalja** ili **transportni vod** između države članice [...] i treće zemlje [] do **državnog područja [...] država članica ili teritorijalnog mora države članice** [];

2. članak 9. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 8. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

8. Država članica može odlučiti ne primijeniti stavak 1.:

(a) ako je transportni sustav 3. rujna 2009. pripadao vertikalno integriranom poduzeću;

(b) u pogledu [] dijela [] **transportnog sustava koji povezuje državu članicu s trećom zemljom** između granice te **države članice** [] i prvog [] mjesta priključenja na [] mrežu **te države članice**, ako je transportni sustav pripadao vertikalno integriranom poduzeću *[UP: datum donošenja ovog prijedloga]*”;

(b) stavak 9. zamjenjuje se sljedećim:

9. Ako se primjenjuju mehanizmi koji jamče učinkovitiju neovisnost operatora transportnog sustava od odredaba poglavlja IV., država članica može odlučiti ne primijeniti stavak 1.:

(a) ako je transportni sustav 3. rujna 2009. pripadao vertikalno integriranom poduzeću;

(b) u pogledu [] dijela [] transportnog sustava koji povezuje državu članicu s trećom zemljom između granice te države članice [] i prvog [] mjesta priključenja na [] mrežu te države članice, ako je transportni sustav pripadao vertikalno integriranom poduzeću [UP: datum donošenja ovog prijedloga]”;

3. u članku 14. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

1. Države članice mogu odlučiti ne primijeniti članak 9. stavak 1. i na prijedlog vlasnika transportnog sustava imenovati neovisnog operatora sustava:

(a) ako je transportni sustav 3. rujna 2009. pripadao vertikalno integriranom poduzeću;

(b) u pogledu [] dijela [] transportnog sustava koji povezuje državu članicu s trećom zemljom između granice te države članice [] i prvog [] mjesta priključenja na [] mrežu te države članice, ako je transportni sustav pripadao vertikalno integriranom poduzeću [UP: datum donošenja ovog prijedloga]”.

Takvo imenovanje podliježe odobrenju Komisije”;

4. u članku 34. stavku 4. dodaje se sljedeća treća rečenica:

[]

Ako mreža proizvodnog plinovoda potječe iz treće zemlje i povezana je s najmanje jednom državom članicom, dotične države članice međusobno se savjetuju, a država članica u kojoj se nalazi prva ulazna točka na mrežu država članica savjetuje se s [] dotičnom trećom zemljom [] iz koje proizvodni plinovod potječe kako bi se s obzirom na dotičnu mrežu osiguralo da se odredbe ove Direktive dosljedno primjenjuju na državnom području država članica. []

5. članak 36. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 3. dodaje se sljedeća druga rečenica:

Ako je dotična infrastruktura povezana s mrežom Unije u nadležnosti države članice i počinje ili završava u jednoj trećoj zemlji ili više njih, nacionalno regulatorno tijelo ili, prema potrebi, drugo nadležno tijelo prije donošenja odluke savjetuje se s relevantnim tijelima tih [] trećih zemalja.

Ako tijela trećih zemalja s kojima se savjetuje [] ne odgovore na savjetovanje u razumnom razdoblju ili [] utvrđenom roku, dotično nacionalno regulatorno tijelo može donijeti potrebnu odluku.

(b) u stavku 4. drugom podstavku dodaje se sljedeća druga rečenica:

Ako je dotična infrastruktura **prije donošenja odluke** [] transportni vod između države članice i treće zemlje, nacionalna regulatorna tijela [] ili, prema potrebi, druga nadležna tijela države članice [...] **u kojoj se nalazi prva točka priključenja na mrežu država članica** mogu [] se savjetovati s relevantnim tijelima trećih zemalja prije donošenja odluke kako bi se s obzirom na dotičnu infrastrukturu osiguralo da se odredbe ove Direktive dosljedno primjenjuju **na državnom području [...] država članica i, prema potrebi, u teritorijalnom moru države članice** []. Ako tijela trećih zemalja s kojima se savjetuju [] ne odgovore na savjetovanje u razumnom razdoblju ili [] utvrđenom roku, dotično nacionalno regulatorno tijelo može donijeti potrebnu odluku.

6. u članku 41. stavku 1. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

(c) suradnja na prekograničnim pitanjima s regulatornim tijelom ili tijelima dotične države članice i s Agencijom;

[] Za infrastrukturu prema trećoj zemlji i iz nje **regulatorno tijelo države članice u kojoj se nalazi prvo mjesto priključenja na mrežu država članica** može surađivati s relevantnim tijelima treće zemlje **nakon savjetovanja s regulatornim tijelima drugih dotičnih država članica**, s ciljem osiguravanja da se odredbe ove Direktive s obzirom na tu infrastrukturu dosljedno primjenjuju **na državnom području [...] država članica** [];

7. u članku 42. dodaje se sljedeći stavak 6.:

6. Regulatorna tijela **ili, prema potrebi, druga nadležna tijela**, mogu se [] savjetovati i surađivati s relevantnim tijelima trećih zemalja u pogledu rada plinske [] **infrastrukture** prema trećim zemljama i iz njih s ciljem osiguravanja da se odredbe ove Direktive s obzirom na dotičnu infrastrukturu dosljedno primjenjuju **na državnom području i u teritorijalnom moru države članice** [].

8. dodaje se novi članak 48.a:

Članak 48.a (novi)

Tehnički sporazumi o radu transportnih vodova

Ovom Direktivom ne utječe se na slobodu operatora transportnih sustava ili drugih gospodarskih subjekata da zadrže na snazi ili sklope tehničke sporazume o pitanjima povezanim s radom transportnih vodova između države članice i treće zemlje, u mjeri u kojoj su ti sporazumi u skladu s pravom Unije i relevantnim odlukama nacionalnih regulatornih tijela dotičnih država članica.

9. od stavka 9. članka 49. stvara se novi članak 49.a pod nazivom: *Odstupanja u vezi s transportnim vodovima koji vode prema trećim zemljama i iz njih* []:

Članak 49.a (novi)

Odstupanja u vezi s transportnim vodovima koji vode prema trećim zemljama i iz njih

[] U pogledu [] transportnih plinovoda između države članice i treće zemlje [] dovršenih prije [UP: datum stupanja na snagu ove Direktive], država članica [...] u kojoj se nalazi prvo mjesto priključenja navedenog transportnog voda na mrežu države članice može odlučiti [] odstupiti od članaka 9., 10., 11. i 32. te članka 41. stavaka 6., 8. i 10. za dijelove takvog [] transportnog plinovoda koji se nalaze na njezinu državnom području i u teritorijalnom moru [] na temelju objektivnih razloga kao što su omogućivanje povrata izvršenog ulaganja ili zbog razloga sigurnosti opskrbe, pod uvjetom da se odstupanjem ne bi znatno negativno utjecalo na tržišno natjecanje u Uniji [] ili na učinkovito funkcioniranje unutarnjeg tržišta prirodnog plina u Uniji ili na sigurnost opskrbe u Uniji [].

Odstupanje je vremenski ograničeno **na najviše 20 godina na temelju objektivnog opravdanja, može se obnoviti uz obrazloženje** i može podlijegati uvjetima kojima se doprinosi ostvarivanju prethodno navedenih uvjeta.

To se odstupanje [] ne primjenjuje na transportne plinovode između države članice i treće zemlje koja ima obvezu prenijeti ovu Direktivu u svoj pravni poredak i koja je učinkovito provodi na temelju sporazuma sklopljenoga s Europskom unijom. []

Ako se dotični **transportni plinovod []** nalazi na **državnom području** više od jedne države članice, država članica na čijem se [] **državnom području** nalazi prvo [] mjesto priključenja **na mrežu država članica** odlučuje o odstupanju za [] **transportni plinovod [] nakon savjetovanja sa svim dotičnim državama članicama.**

Države članice objavljuju svaku odluku o odstupanju u skladu s ovim stavkom u roku od jedne godine nakon stupanja na snagu ove Direktive.

[]

10. dodaje se novi članak 49.aa:

Članak 49.aa (novi)

Postupak ovlašćivanja

0. Ne dovodeći u pitanje druge obveze prema pravu Unije i odgovarajuće nadležnosti Unije i njezinih država članica, postojeći sporazumi između države članice i treće zemlje o radu prijenosnog voda mogu ostati na snazi dok na snagu ne stupi drugi sporazum između Unije i iste treće zemlje ili se primjenjuje postupak iz stavaka koji slijede.

01. Ne dovodeći u pitanje odgovarajuće nadležnosti Unije i njezinih država članica, ako država članica namjerava započeti pregovore s trećom zemljom radi izmjene, produljenja, prilagodbe, obnavljanja ili sklapanja sporazuma o radu transportnog voda s trećom zemljom o pitanjima koja su u cijelosti ili djelomično obuhvaćena područjem primjene ove Direktive, ona o svojoj namjeri u pisanom obliku obavješćuje Komisiju.

Obavijest uključuje relevantnu dokumentaciju i navođenje odredaba koje se trebaju uzeti u obzir u pregovorima ili o kojima treba pregovarati, ciljeve pregovora i sve druge relevantne informacije te se šalje Komisiji najkasnije pet mjeseci prije planiranog početka pregovora.

1. Slijedom obavijesti u skladu sa stavkom 01. Komisija državu članicu ovlašćuje [] za otvaranje službenih pregovora s trećom zemljom za dio koji može utjecati na zajednička pravila Unije, [] osim ako [] smatra da bi otvaranje takvih pregovora:

- a) bilo u suprotnosti s pravom Unije, osim neusklađenosti koje proizlaze iz raspodjele nadležnosti između Unije i njezinih država članica;**
- b) bilo štetno za funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina, tržišno natjecanje ili sigurnost opskrbe u državi članici ili Uniji;**

- c) potkopalo ciljeve pregovora o međuvladinim sporazumima koji su u tijeku između [] Unije i treće zemlje;
- d) bilo diskriminirajuće.

1.a Ne dovodeći u pitanje prethodno navedeno, Komisija ovlašćuje državu članicu za otvaranje takvih pregovora ako se planirani sporazum odnosi na transportni vod kojim se doprinosi diversifikaciji opskrbe plinom s pomoću novih izvora plina.

2. Komisija donosi takve odluke o ovlaštenju ili odluke o odbijanju ovlašćivanja države članice za izmjenu, produljenje, prilagodbu, obnavljanje ili sklapanje sporazuma s trećom zemljom u roku od 90 dana od primitka [...] obavijesti iz stavka 01. (premješteno kao 2.aa) [][...]2.a Ako Komisija ne izda ovlaštenje u skladu sa stavkom 1., o tome obavješćuje dotičnu državu članicu i daje obrazloženje.

2.aa (prijašnji drugi dio stavka 2.) Ako su za donošenje odluke potrebne dodatne informacije, rok od 90 dana počinje teći od dana primitka dodatnih informacija. [Odluka se donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 4. Uredbe [182/2011].

3. Komisija može predložiti smjernice [] i zatražiti uključivanje posebnih klauzula u predviđeni sporazum kako bi se osigurala usklađenost sa zakonodavstvom Unije.

4. Komisiju se obavješćuje o napretku i rezultatima pregovora o izmjeni, produljenju, prilagodbi, obnavljanju ili sklapanju [] sporazuma u različitim fazama te ona može zatražiti da sudjeluje u pregovorima [] između države članice i treće zemlje.

5. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o svim odlukama donesenima u skladu sa stavkom 1.

[]

Članak 2.

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do [UP: jedna godinu nakon datuma stupanja na snagu], **ne dovodeći u pitanje moguća odstupanja u skladu s člankom 49. stavkom 9.** One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

Odstupajući od stavka 1. prvog podstavka ovog članka, države članice bez izlaza na more koje nemaju zemljopisnu granicu s trećim zemljama i nemaju transportne vodove povezane s trećim zemljama nisu obvezne donijeti mjere potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom.

Osim toga, Cipar i Malta zbog svojeg zemljopisnog položaja nisu obvezni donijeti mjere potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom dokle god nemaju infrastrukturu koja ih povezuje s trećim zemljama, uključujući proizvodne plinovode.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*
